

KOVÁCS LÁSZLÓ

KI AKAR MA SZEGÉNNYÉ VÁLNI? BENE BÉLA ÉS ÉVI

Éva és Béla kedves, barátságos emberek. Úgy gondolom, hogy mindenki szívesen van velük együtt. Számomra meglepetés volt, hogy mindketten pénzügyi területen dolgoznak, de még nagyobb meglepetés volt az, hogy egyikük sem a pénz rabja, hanem a Bokor-eszményeknek lett nagyon is elkötelezett követője. Szándékuk szerint először Éva, majd Béla beszél magáról, azután közösen válaszolnak kérdéseimre.

Évike, mondj valamit szüleidről, testvéredről, gyermekkorodról!

Pécelen születtem 1951-ben. Édesapám irodagép-műszerész, édesanyám raktáros. Mindketten hagyományos katolikus családban nevelkedtek, s húgommal együtt engem is ilyen felfogásban neveltek. Jártunk rorátékra, litániára, ministráltunk, énekelünk templomi énekkarban, ifjúsági hittanon vettünk részt.

Így kerültél Bandi bácsi hálójába?

Halász Bandi bácsi a '70-es évek elején szüleimet is és minket is közösségbe próbált szervezni. Szüleim ezt túlzásnak érezték és a mai napig sem kapcsolódtak a Bokor-mozgalomhoz. Húgom jelenleg is tagja az 1-2 évvel előbb, Öcsi által szervezett első péceli közösségek egyikének.

Milyen volt ez a közösség?

Pécelen jó ifjúsági közösség volt, ami főleg a templomi énekkarosokból és az ifjúsági hittanosokból alakult ki. Ezt a laza közösséget elégségesnek éreztem magamnak. Ekkor kezdtem el a Számviteli Főiskolát esti tagozaton. Sok elfoglaltságom volt, és úgy éreztem, hogy szorosabb közösség már nem fér bele az időmbe.

De végül is közösségbe kerültél?

Húgom ismerkedett meg Kaszap Mártival, Istvánnal, Lacival. Többször járt fel Edinára vigyázni, míg Mártiék közösségi találkozókra voltak. Húgom férjhez ment és én vettem át a posztot. István ekkor szervezett közösséget s többször is hívott. 1975-ben beadtam a derekamat és iskola, munka mellett lett időm a kéthetenkénti találkozókra. A közösség minden tagját ismertem az énekkarból, vagy az ifjúsági hittanról.

Bélával hol ismerkedtél meg?

Bélával a főiskolán ismerkedtem meg. Haverok voltunk. Szerettem a vidámságát, humorát, modorát. Amikor másfél év után behívták katonának, leveleztünk. Elvégeztem a főiskolát, utána az OTP-ben dolgoztam.

Hogyan lett ebből házasság, pontosabban keresztény házasság?

Béla 1978 februárjában leszerelt. Júliusban elkezdtünk találkozgatni. Sokat beszélgettünk és vitakoztunk. Ezekben a hónapokban nagyon sokat tanultam az ügyben, hogy nézeteimet meg tudjam védeni. Voltak fiú barátaim. Nem gondoltam, hogy a legelső dolog önmagamról elmondani, hogy vallásos vagyok, templomba járok, és másokra is jut időm, s ezzel a gyakorlattal az ő kedvéért sem akarok szakítani. Azonban rá kellett jönnöm, hogy jobb ha így kezdek, mert akkor később kevesebb csalódás fog érni. Bélával evvel kezdtem. Nagyon megdöbbsent, de mivel már régóta (kb. 4 éve) ismert, nagyon nem riadt meg. Sokat beszélgettünk Istenről, vallásról, filozófiáról, teremtésről, szeretetről. Mindig úgy éreztem, hogy nyitott, s ugyan más nézeteket vall, de bizonyos - számomra

fontos - dolgokról nincs is kialakult véleménye. Beszélgetéseink mélyültek, s abban biztos voltam, hogy jó ember és jó is akar lenni.

Mit szóltak szüleid a kapcsolathoz?

Szüleimet meglepte, hogy 26-27 éves koromra, több csalódás után, egy ateista fiúval találkozgatom. Amikor jobban megismerték, oldódtak, de Anyukám rosszalotta gyengeségemet, hogy nem akarom "megtéríteni". Ez persze így nem igaz, de sohasem voltam erőszakos, én legalább is így érzem.

Mikor házasodtatok össze és milyen volt az esküvő?

1979 szeptemberében házasodtunk össze. Szüleim bánatára nem volt nászmisés esküvő, Béla nem lett elsőáldozó, s látszólag engem mindez nem szomorított el.

Béla, most te következel. "Hallgattassék meg a másik fél is!" Szüleid? Gyermekkorod? Testvéreid?

Budapesten születtem 1954. április 21-én. Szüleim kéthónapos koromban elváltak. Engem édesanyám nevelt, aki OTP-dolgozó volt, később a jobb kereseti lehetőség miatt fejmosóként, majd pénztárosként dolgozott az Állami Fodrászatnál. Négyéves koromban újra férjhez ment. Nevelőapám, Bene István, műszerész volt, olvasztó kemencék szerelését végezte, sokszor külföldön. Nyugdíjba vonulását követően, 1984-ben meghalt. Édesapámmal a kapcsolatot évi 1-2 alkalommal udvariassági látogatások formájában tartottam és tartom ma is. Református vallású, gyakorló keresztyén. Újra megnősült és egy lánya született, aki jelenleg férjnél van és egy gyermek édesanyja. Ők nem gyakorolják a vallást, kapcsolatunk szintén udvariassági látogatásokban merül ki. Nevelőapám ugyancsak elvált ember volt, az előző házasságából származó két lányát édesanyjuk nevelte. Halála óta a lányaival semmilyen kapcsolatunk nincs. Édesanyáméknak közös gyermekük nem született. Tehát édestestvérem nincs, csak három féltestvérem.

Milyen nevelésben részesültél?

Születésemkor - anyai nagymamám kardoskodására - római katolikusnak kereszteltek meg, azonban a családban nem gyakorolták a vallást. Nevelőapám jó értelemben vett baloldali nézeteket vallott, de a pártnak nem volt tagja.

Iskoláid? Foglalkozásod?

A Szt. László-gimnáziumban végeztem, majd esti tagozaton a Pénzügyi és Számviteli Főiskolán kaptam üzemgazdászti képesítést. 1980 óta mint adóellenőr tevékenykedem. Jelenleg az APEH Fővárosi Igazgatóságán ellenőrzési osztályvezetőként dolgozom.

És most beszélj az Évikével való találkozásról!

Évával a Főiskolán ismerkedtem meg. Kezdetől fogva szimpatikus volt, azonban az idő szerinti felfogásom alapján "túl rendes". A katonaságtól történt leszerelésemet követően kezdtem közeledni hozzá komolyabb szándékkal. Meglepett egyértelműsége, még inkább a nézetei. Mivel különösebben nem kötődtem semmilyen világnézethez, így érdeklődéssel fordultam a "téma" felé. Sokat beszélgettünk, vitatkoztunk, míg végül nem maradt semmilyen ellenérvem. No, nem a katolikus vallással szemben, hanem az értelmes életvezetéssel, azaz a szeretetközpontúsággal szemben.

Szóval Évike szelíden nemcsak a házasságba, hanem a közösségbe is belevitt?

Miután 1-2 haveromon kívül más komoly baráti illetve ismeretségi köröm nem volt, nem esett nehezemre megismerkedni Éva baráti-testvéri körével. Így csöppentem be a közösségükbe, amelynek jelenleg is a tagja vagyok.

Nem riasztottak a Bokor-eszmények? Nem okoztak csalódást a közösség tagjai?

A Bokor-eszmények kezdettől fogva vonzottak, gyorsan megláttam bennük azt a lehetőséget, amely a tiszta, emberi élet lehetőségét kínálta. A közösségben pedig igazán rendes, szimpatikus, sőt jópofa emberekre találtam, akik közül jelenleg többen is barátaim.

Innen már közösen válaszoltok. Érthető is, hisz Péter is összefog benneteket.

1980-ban született Péter nevű gyermekünk, aki most 15 éves. Közgazdasági Szakközépiskolába felvételizett. Nincs gyermekközössége. Barátai nem a mi barátaink gyermekei közül kerülnek ki.

És persze a harmadik kötetlék, a közösség is összeköt. Kinek a közösségébe tartoztok? Hányan vagytok? Mivel foglalkoztok?

Az elmúlt 15 évben változatlanul a Kaszap István által vezetett közösséghez tartoztunk. Az 1980-as 13 főhöz (6 házaspár + a vezető) képest jelenleg 9-en vagyunk, 4 fő a régiek közül. Jelentős számban jöttek és mentek is el emberek. A távozások nagy viharokat nem kavartak. Voltak, akik a Bokrot is elhagyták. Hosszú éveken keresztül a KIO-t olvastuk, azt befejezve, a Bokron belül terjesztett különféle kiadványokat beszéltek meg.

Tudom, van saját közösségetek, a híres-neves Röhi-közi? Mi folyik ebben a vidám társaságban?

A Röhi-közi, jelenleg 13 fő és 7-8 éve áll fenn. A gyerekek gyorsan változó érdeklődési köre miatt az évek során igen sokféle, őket érdeklő témát próbáltunk megbeszélni. Nyaranta rendszeresen 1 hétre tábort szervezünk nekik. A légkör mindig meglepően jó. A havi találkozások mellett a közösség tagjai szinte rendszeresen szerveznek maguknak programokat. Halászási nehézségeink nem voltak, mivel nem volna értelmes bővíteni a közösség létszámát.

Hogyan hatottak rátok a Bokor külső és belső feszültségei?

A Bokor külső és belső feszültségei különösebb hatást nem gyakoroltak ránk. Ez annak is betudható, hogy messze voltunk olyan köröktől, akiket ez mélyebben is érintett.

Okozott-e feszültséget az adás, szolgálat, szelídség hármass eszménye? Nem kísért-e az esetlegesen felkínálkozó lehetőség?

A hármass Bokor-eszmény jelenti számunkra ma is a lényegét, de ennek megvalósítása - természetesen - nem konfliktusmentes. Úgy gondoljuk, hogy eddig eredményesen tudtuk rendezni a konfliktusokat. Nem zavart meg bennünket a kínálkozó lehetőségek sokasága, sem anyagi, sem közéleti, illetve "hatalmi" területen.

Milyen a viszonyotok a nagy egyházhoz?

Vasárnaponként templomba járunk. Petit megkereszteltettük, és volt elsőáldozó. Ilyen értelemben nem okoz problémát a Jézus-hűség Egyház-hűség kérdése. Természetesen tudatában vagyunk annak, hogy a kettő nem egy és ugyanaz. Rosszabb gyakorlatnak tartjuk azokat az alternatíva-kereséseket, amelyeknek rendre az a vége, hogy nem születik meg sem jó egyházi, sem igazi alternatív gyakorlat.

Végül, vannak-e terveitek? Hogyan látjátok a Bokor jövőjét?

A Bokron belüli és kívüli életünkben különösebb változtatást nem tervezünk. A Bokor életében eddig is megvoltak azok az elvárásokká vált eszmények, amelyek az azokat nem teljesítőkből rossz szájízt, az azokat teljesítőkből pedig esetleg utólag mártír szerepet hoztak létre. Ilyen a sok gyermek: a sokgyerekes a társadalmi változások következtében úgy érezheti, hogy túlvállalta magát, és gyermekeit a társadalom peremére rekesztik. Vagy itt van az adás: akik következetesen megvalósítják

ezt az eszményt, ma úgy érzik, hogy azért nem tudnak - akár jó ügy érdekében - konkrét lépéseket tenni, mert nincs rá elégséges anyagi fedezetük. A jövőben ilyen veszéllyel fenyegethet az egyre erősödő élet- és vagyonszűkösség eszménye. Ennek további erősödése akár radikális törést is okozhat a Bokron belül

Végül a Bokor jövőjét azért látjuk kicsit sötéten, mert sokakban erős az a törekvés, hogy látványos dolgokat produkálva hívják fel magukra illetve a Bokorra a figyelmet. Tekintettel arra, hogy látványos dolgot létrehozni csak jelentős anyagi, szellemi és időráfordítással lehet, ezért óhatatlanul a Bokor-eszmények fognak sérülni. Azt érezzük, hogy keveseket tölt el örömmel, békességgel az a tény, hogy másképp élnek, mint a mai magyar társadalom döntő része. Korábban szegények akartunk lenni és ennek örültünk. Ma, amikor esetleg szegénységbe sodródunk, méltatlankodunk, s ki akar ma szegénnyé válni?

Bene Bélával és Évivel beszélgetett Kovács László